

TALPRA ÁLLT

az újszegedi SZABADSÁG TSZ is

Az újszegedi Szabadság Tsz-ből az utolsó félév alatt nem sok jót hallhattunk. Az ellenforradalom idején itt is felülkerekedtek az osztályzók, Szövetkezeti kollektívához méltatlan civódások zajlottak le a tagok között. Töb-
beket kizártak, mások pedig az események hatása alatt önként kiléptek. A közel hat-
van főnyi taglétszám az egy-
ötödére csökkent. Sokan vár-
ták a városban, hogy ez a
maroknyi tagság mikor je-
lentli már be a teljes felszá-
molást, de másként történt...

A Szabadság Termelőszö-
vetkezet az ellenforradalom
levertése után együtt erősöd-
ött, szilárdult szocialista
rendünkkel. Ma már szinte
jőseik széttekinteni ebben a
gazdaságban.

Újszegedi virág Amerikában

Naponta 33 dolgozó kéz fog
itt munkához, és a munká-
nak látszata is van. A három
és félhold gyümölcsfaiskólát
öt holddal nagybővítették
meg. A 65 ezernyi ösre el-
adásra kerülő gyümölcsfa-
csemete mellé még 110 ezer
darabot ültettek. És ültettek
tízezer tövet a híres, szép
újszegedi rózsákból is. Jelen-
leg már nincs munka a szép,
nagy természet ígérő gyümöl-
csösben sem. Tavaly a közös-
ség jóvődelmének jelentős
része statica termelésből
származott. A statica is új-
szegedi specialitás. Levetét,
szárát és virágját szárított
állapotban az Amerikai Egye-
sült Államok vásárolja tö-
lünk gyógyszerként előállításá-
hoz. A Szabadság Tsz tagjai
most még többet akarnak
termelni ebből is. Eddig kere-
ken százezer tövet ültettek
ki staticából. Az összes 16
forintot kapott kilójáért a
szövetkezet. Ha az ár nem
csökken, ebből az idén is
óriási bevétel lesz a közös-
ségnek. A szövetkezet húsz-
holdas rizstelepe is készen
áll, várja a talajt, hogy elves-
sék a magot.

Bizakodva a jövő elé

Az új belépők friss leve-
gőt, lendületet hoztak a kö-
zösségbe. Jórészt ennek kö-
szönhető, hogy a Szabadság
Tsz sem esett szét. S a teg-
nap családott, elkecseregett
emberek máris bizakodva te-
kinthetnek a jövő elé. Ebben
döntően közrejátszott a ki-
váló szakmai vezetés is. Bár
több vezető és sok tsz-tag a
bonyodalmak közepette leg-
inkább csak a magántügyei-
vel törődött és csak Papp Jó-
zsef kertészeti agronómus —
aki elismerten a megye egyik
legjobb virágtermelője, ne-
mesítője — dolgozott fárda-
hatatlanul. Az immár harma-
dik évtizedes gyakorlatlalt
rendelkező diplomás ember
jól látta: valósággal öngyil-
kosságot követnek el ezek az
újszegedi emberek, ha most
cserbenhagyják a szövetkeze-
tet. Százegyhány hold föld
együtt...! Tízezrekkel adhat
többet, ha közös erővel mű-
velik.

Ez a középkorú, magas,
szőke agronómus annak ide-
jén nemcsak agitált, szerve-
zte az embereket az együtt-
maradásra, de tudása legja-
vával igyekezett azon lenni;
tagtársai lássák, mit is ve-
szítenének a szövetkezet el-

Termeljünk répamagot

Számos mezőgazdasági szak-
ember és a termelő vállalat vé-
leménye szerint a tél idején el-
raktározott répakészletek meg-
romlottak, s az idén emiatt lé-
nyegesen kevesebb répamagot
tudunk termelni, mint amennyi-
re a jövő tavaszon szükség lesz.
Éppen ezért a szakemberek
már most figyelmeztetik a dolgo-
zó parasztokat, hogy termelje-
nek répamagot a nyáron, ne
számítsanak állami készletekre.
Minden gazda évi répamagszük-
séglét maga is könnyen meg-
termelheti. Válogassunk tehát
szép, egészséges répátöveket, s
ha azokat néhány négyzetméter
kis területen elültetjük, a ter-
messel megoldhatjuk a jövő évi ré-
pamag hiányunk.

hagyásával. Akik ezt meg-
látták, azok jártak jól.

A legszebb égővörös szegfűk

Papp József és néhány
munkatársa a romokból, tört,
használt anyagból újjáépít-
ette a régen használatlanul
álló üvegházakat. Ezekben
most annyi virágot termel-
nek, amennyit saját szövet-
kezeti virágboltjuk nem is
győz értékesíteni, pedig igen
nagy a forgalma. Ami a vi-
rágok minőségét illeti, szak-
emberek véleménye szerint
is jelenleg talán a legjobb
egész Újszegeden. Az idén a
legszebb, legnagyobb égő-
vörös amerikai szegfűket a
Szabadság Tsz üvegházai-
ban láttuk. Ezeket a szegfűket
éppen Papp József honosi-
totta meg városunkban,
ugyanis korábban hosszú
éveken keresztül a Szege-
di Kertészeti Vállalat telepve-
zetője volt, ahol ugyancsak ő
honosította meg az amerikai
szegfűt.

Ezer meg ezer cserép, sok-
fajta virág is növekszik az
újjáépített, melegvíz-fűtésre
átszerelt üvegházakban. Pon-
tos tervek vannak arról, me-
lyik fajta mikorra nyílhat, mi-
lyen jelesek névnapok, ün-
nepek lesznek akkor és az
idő tájban leginkább milyen
virágokat kedvel a közönség.
Ezek a tervek nemcsak erre
az évre, de már jövőre is el-
készültek.

A televízióból — a börtönbe

Londonban hétfőn este egy
televíziós színdarab szerep-
lője egyenesen a börtönben
kötött ki.

A dolog úgy történt, hogy a
színdarabot végignézte ott-
honában egy szabadnapos de-
tektív. Hirtelen arra lett fig-
yelmes, hogy a darab egyik

Működik egy másik, jól jö-
vedelmező üzemág is, még-
pedig az eladásra szánt korai
palántanevelés. Üvegházi pa-
radicsompalántákból a Sza-
badság Tsz hamarosan két-
százezer darabot szállít
egyenként húsz fillérért a
MEZÖKER-nek.

Gyarapszik az állat- állomány is

Kis szépségiháza is akad en-
nek a szövetkezetnek. Jelen-
leg alig van közös állat-
állománya. A trágyát is pén-
zért vették a tavaszon. Most
mintegy nyolc számosállat
vásárlását és egy kisebb fal-
ka hízó sertés beállítását ter-
vezik öszig. Bár még kora ta-
vasz van, de az a nagymérvű
felkészülés, melyet most vé-
geznek a tsz tagjai, máris
arra enged következtetni: jut
pénz az állatállomány gyara-
pítására is.

A mostani lendülethez egy
a legfontosabb: a jó szakmai
irányítás mellett következe-
tesnek maradni a kitűzött
célok végrehajtásához. És
még egy: tanulva a múltból:
a léhűtőket, az ingyenes ha-
szonlesőket, oktalan hangos-
kodókat távoltartani a közös-
ségtől, mert itt is érvényes
az ismert szólás-mondás: egy
férges gyümölcs megromthat
száz jót is.

Cs. J.

A Bartók Béla szimfonikus zenekar új bérleti hangversenysorozata

A szegedi Bartók Béla szimfo-
nikus zenekar három bérleti
hangversenyt hirdet a Szege-
di Nemzeti Színházban. A hang-
versenyeken szereplő művészek,
a hangversenyek programja
máris keltenek érdeklődést a
hangversenysorozat iránt. Ápril-
is 21-én az Egmond-nyitány,
Brahms: hegedűversenye és IV.
szimfóniája, s az Aradról ven-
dégzongorista Nikolai Boboc: Hal-
mágyvidéki szvitje szerepel mű-
soron. A hangversenyen Ko-
vács Dénes hegedűművész az
1956. évi londoni Flesch-ver-
seny győztese is fellép.

Május 19-én Kórodíj András
vezényletével Csajkovszkij,
Liszt és Beethoven-műveket
játsszik a zenekar. Ezen a hang-
versenyen a kitűnő fiatal zong-
orista, a Liszt-verseny díjnyer-
tese: Bächer Mihály vendég-
szerepel. Június 9-én a Szege-
den nagy köztszerteletnek ö-
vendő Vaszy Viktor vezényli a
zenekart. Beethoven II. és IX.
szimfóniája kerül bemutatásra.
A IX. szimfónia előadásában a
Szegei Kodály-kórus Szeghy
Endre vezetésével mellett műkö-
dik közre, szólisták: Megyesi
Pál, Moldován Stefánia, Turján
Vilma és Horváth László, a
Szegei Nemzeti Színház művé-
szei lesznek.

Egyetemi Lapok

A szegedi egyetem KISZ szer-
vezete a régi egyetemi újság
pótlására „Egyetemi lapok” cím-
mel sokszorosított propaganda-
anyagot adott ki. A gondosan
szerkesztett újság az egyetemi
hallgatók szervezeti, politikai
kérdéseivel foglalkozik, a KISZ
munkatervének pontjait ismer-
teti és verseket is közöl az
egyetemi hallgatók között íro-
gató költők tollából. A versek
közül különösen szép Nagyfalusi
Tibor verse. Hangulatos Fená-
kai Judit „Nyitnikék” című
írása. A kis lap foglalkozik Ju-
hász Gyulának, Szegei tragikus
sorsú költője halálának 20 éves
évfordulójával is.

Az egyetemi KISZ életrevaló-
ságát, harcéliségét bizonyítja a
kis kiadvány, amelynek követ-
kező számain is érdeklődéssel
várjuk.

BABONÁK

ÉS VALÓSÁGOK az üstökösről

A rádió, a napilapok fel-
tűnő cikkeiben számoltak be
a rövidesen napközbe ke-
rülő üstökös megjelenéséről.
Szegeiden és környékén is so-
kakokat foglalkoztat ez az ü-
stökös, Van helyes irányú, de
van számos ostoba baboná-
val vegyített megjegyzés, hi-
edelem is. Több „aggódó” fel-
veti, vajon nem szerencsét-
lenséget jelent-e az emberi-
ségre ez az égi jelenség. Az
1910-ben megjelenő Halley-
féle üstökös is zavarba hozta
népünket. Voltak akkor
egyesek, akik bajjóslatokkal,
rémhírek terjesztésével haté-
kony félelmet keltettek a ta-
nulatlan emberek között. Az
üstökös — mondogatták ak-
kor — majd annyira meg-
közelíti Földünket, hogy csó-
vájával érinti légkörét, meg-
mérgezi azt és az emberek
hullanak, mint ősszel a le-
gyeek. — Vagy: összeütközik
a Földdel, kiüti helyéből,
fölröbben és vége lesz a vi-
lágnak.

Történelmi hiedelmek

Az összeütközés réme még
az ókori népek csillagjósolá-
sából ered, fölük örököltük.
Volt idő, amikor a tudomány
egyes férfiai az eseményt tu-
dományos mezbe öltöztetve,
tévedésbe estek; így a többek
közül: Whiston (1667—1752)
üstökösének keringési idejét
vázolva előtti időre számí-
totta. Szerinte az idézte elő
a vízözönt, s ebből következ-
tette, hogy az üstökös újból
megjelenése esetén elsöpri
a Földet. Párizs lakossága
1779-ben lázban volt; az a
hír kelt szárnyra, hogy La-
land, a híres csillagász egy
üstökösnek a Földdel való
összeütközését fogja bejelen-
teni a francia akadémiának.
Ez a híresztelés keltette féle-
lem nagy ijedelmet és sok
korai halálozást és koraszü-
léseket idézett elő. Loland a
híresztelést sietett megcáfol-
ni, de nem nagy eredmén-
nyel.

Szép látványosság

Egy üstökös megjelenése-
kor félelemre semmi ok

nincs, mert amikor a vaió-
ban nagy feltűnést keltő,
Halley-féle üstökös a csilla-
gászok által kiszámított idő-
ben, — legutoljára 1910-ben
— megjelent és 30 millió ki-
lométeres csóvájával söpörte
a nyugati égboltot, megjele-
nésével hosszú időn át csak
gyönyörködte a szemlélőt.
Tőlünk 24 millió kilométer-
re volt, csóvája érintette a
Földet, azonban amiként jött,
úgy minden földi veszedelem
nélkül nyomtalanul el is
tűnt.

Az üstökösök általában ap-
ró, szilárd részekből, külön-
féle meteoritokból és gáz-
nemű szénvegyületekből te-
vődnék össze, ezek együtte-
sen alkotják az üstökös mag-
ját. — A mag nem tömör,
hanem minden lehetséges
méretű darabok halmaza.
A nap felé közeledve
gázok szabadulnak fel,
kialakul az üstökös feje
és csóvája, mely utóbbit
a sugárnyomás a Naptól el-
lentés irányba hajtja. Szer-
kezete különféle színek, va-
sat és más ércet tartalmaz.
A világűr eme vándorai el-
lipszis, vagy parabolikus pá-
lyán nagy elhajlásokkal ke-
rülnek meg a Napot. Legna-
gyobb részük csak távcsővel
látható.

Összeütközés?

Mi az eshetőség arra, hogy
egy üstökös összeütközzék
Földünkkel, vagy csóvája
érinten léghőrköt, s nem
mérgezhettek-e meg ben-
nünket az üstökös csóvájá-
ban lévő gázok? Tudjuk,
hogy az üstökös csóvája
oly finom összetételű, szer-
főlt csekély sűrűségű, ritka
gáz, hogy földi légkörünkkel
való keveredése, számunkra
teljesen érzékelhetetlen. A
Föld már többször került
érintkezésbe egy-egy üstökös
csóvájával, azonban a folya-
mat észrevétlenül ment vég-
be. Földünk a csóván ke-
resztülhaladva, zavartalanul
folytatta Nap körüli kerin-
kését. Ma már az üstökös
csóvája elvesztette kísérteti-
ességét. Ha netán összeütköz-
nénk oly üstökössel, mely

meteorokból áll, gyönyörű
csillaghullásban volna ré-
szünk, ellenben, ha az üstö-
kös feje szilárd és igen nagy
tömegű volna, minden bi-
zonnyal az összes élőlény el-
pusztulna, a földi tárgyak
másodpercek alatt gázzá vál-
toznának. Ennek valószínű-
sége azonban jelenleg egyál-
talan nem áll fenn, legfel-
jebb 100—120 millió év el-
telte után egyszer előfordul-
hat, hogy egy üstökös össze-
ütközhet Földünkkel.

„Csak” 85 millió kilométerre

Így tekintünk az e hó kö-
zepétől láthatóvá váló, felfe-
dezőről elnevezett Arand-
Roland „1956 h” jelzésű ü-
stökösre is. Ez éppen úgy,
mint eddig számos más üstö-
kös, a földpályán belül kerü-
li meg majd a Napot, hoz-
zánk 85 millió kilométer tá-
volságra lesz és szabad-
szemmel gyönyörködhetünk
megjelenésében. Napnyugtá
után több napon át tiszta
estéken, a nyugati égbolton
18,40—19 óráig kezdődő szür-
kelet után egész éjen át, az
ekliptikától Kisésszakra (a
szegedi repülőtér irányában)
jól szemlélhetjük. A csillagá-
szok számításai szerint leg-
nagyobb fényességét e hó 17-
én éri el, amely után, mivel
mindinkább távolodik től-
lünk, fénye egyre halvá-
nyabb lesz, és május közepé
táján minden földi ve-
szély nélkül eltűnik szem-
eink elől.

(Nagy J.)

— Az Állami Balett Inté-
zetbe felvételre jelentkezhet
minden fiú- és leánygyermek,
aki a tánchoz kedvet érez és
az általános iskola első há-
rom osztályát elvégezte, és
14. évét nem töltötte be. Má-
jus 1—15. között kell felvé-
teli vizsgára vidékről levél-
ben jelentkezni. A vidékiek
vizsgája a tanév befejezése
után történik. Erről a jelent-
kezőket értesítik.

KIHALLGATTAM EGY BESZÉLGETÉST

A VONATON

Mikor utazás közben már az ap-
róhírdetéseket és az imp-
resszumot is átböngészni a
hivatalnokforma ember, ki-
könyvből az ablakon és szedi magába
a tiszta alföldi levegőt. Egy darabig
nézi az elfutó tájat, aztán újra leül,
forgatja a lapokat — majd végleg rá-
un a betűre és nézgelődik a kocsi-
ban. Kacsintgat az aprócska gyerekekre,
elmosolyodik a batyus szülőken, s
egyszerűsággal hallgatni kezd.

Idáig jutottam én is. Mögöttem
négy parasztember ült, valahol
Szarvas körül szállhattak be, s jöztük
magyarsággal beszélgettek. Szemük
állandóan kinn járt a határon — a tá-
jat vizsgálgatták, de nem úgy, mint
én, aki csak az esztétikum kedvéért
futtattam végig tekintetemet a zen-
ges vetéseken, erdőszegélyeken és zsi-
ros szántásokon — hanem alaposab-
ban. Ők nem azt látták a földön, ami
van, hanem ami ígérkezik, ami lesz.
S látták azt is, ami tagnap volt, mert
mint beszédükből kitűnt, nem ritkán
utaznak erre. Megdicsérték Gyapjas
gazda herését, — kicsit irigykedve, s
kicsit elmékedve a here jóvődelme-
zéséről, észrevették, hogy Tóth Já-
nos már megint új ólat ragasztott az
istálló végéhez. Szóba került az eső
is — és közben minden más, ami a
természet nagy olvasókönyvében mu-
tatkozott. Politikáról még nem esett
szó.

Hanem egyszerre azon vettük
magunkat észre, hogy már
Kisszénáson áll a vonat. Az
állomáson szünetelt a beszél-
getés, szemeltartott utitársaim ts-
merősöket kerestek a felszállók kö-
zött. Csak aztán indult meg újra az
egymás közötti társalgás, mikor a fa-
luból kifelé indultunk.

— Építkeznek a szénásiak is.
— Kedve nekik az időjárás.

— Az ördög se tudja, hanyadik ház
lesz már az — mutatott az egyik utas
egy vakolatlan, félig becserepezett
épületre.

— Hej, pedig, de szegény környék
volt ez! — kezdte most ismét az első.
Nem volt ebben a faluban tán tíz
gazda se, aki azt mondhatta legalább
öt holdra: „Ez az enyém”. Mind ura-
sági cseledek, napzsámsok éltek itt.
A kondorosok még csak valahogy
módosabbak voltak, de ez a Szénás...
Csupa elesett isten szegénykéje lakta.
Egy-két árva malac ritt az ölben. Az
asszonyok meg fazékszámba hordták
az uruk után a cibereit.

— Hát elboldogultak a magukén —
fűzte tovább a rövidbajuszú, pipázó
ember. — Pedig nem azok a fajdező
földek ám ezek. Kondoros már más,
ott jobban terem.

Az ablak előtt az egyik volt
grófi uradalom hatalmas is-
tállója suhant el, így jött
hirtelen közbe a gróf is. De
nem sok időt vesztegettek rá, éppen
csak futólag említették meg a nevét
— nem éppen szalonokba való ille-
dőséggel — mint akivel már semmi
dolguk a környékbelieknek.

— Nocsak! — emelte fel mutatóbú-
ját az idősebb forma, csizmás paraszt-
ember, a grófot káromló utitársához
fordulva.

— Öt hónapja még te is jobban
megnéztél, hogy kik hallják az ilyen
beszédet! Ne hogy azt gondold, pár-
tolom a grófot — s bizonyágként
olyat kívánt neki, amelyet csak nagy
ellenségének kíván a parasztember —
de majdnem úgy esett, hogy meg kell
süvegelni! Akkor pedig oda lett volna
a Gyapjas szép herése, meg a Tóth
Jani új ólja... de tán még a te kilenc
holdad is...

— Hát a magáé? — vágott vissza

emez. — Mióta van olyan jó barátság-
ban a gróffal, hogy azt kihagyja?

— Csak mondom, no. En ugyan már
úgy vagyok a földdel, mintha mindig
az enyém lett volna. Ha ez az október
nincsen, ha nem kell jobban megkapas-
zkodni a dűlőben, tán eszembe se jut
a nagyságos, tekintetes, vagy milyen
úr is.

Jót nevettek ezen, aztán a
gróf idejéből való históriá-
kat mesélték egymásnak.
Volt ezek közt mindenféle —
de az volt az érdekességük, hogy
mindegyikben túljártak a gróf úr eszé-
n. Még a kanászygyerek is kifogott
rajta...

Ismét a rövidbajuszú terelte más-
felé a témát — vagy nem is más-
felé: vissza eredeti medrébe.

— Hanem idehallgassatok! Nem
olyan egyszerű ez az egész dolog, mint
Dékány szomszéd mondja. Úgy van
a földdel, mintha mindig az övé lett
volna. Pedig méne nem is vagyunk
olyan messze a gróftól, alig tízenkét
évre, meg nem is voltunk olyan mes-
sze. Nem úgy ment ám az, hogy ne-
sze Dékány 9 hold, nesze Varga 7
hold, nesze ennyi, nesze annyi. Ezért
valakinek meg kellett halni. Akkor
is, meg most is... Mert ezt véren
kellett megváltani. Nem azért, hogy
pártoskodjak, vagy politizáljak, de
tudjátok azt. Tudjátok, kik haltak
meg a grófi dűlőben, meg a falu alatt,
meg végig az országon...

Még mondta volna, de a kalauz
„Pálmater”-t kiáltott s le-
szálltak. A többiek talán az
úton mondta el, ballagva a
zöld vetések mellett, a tavaszi napsü-
tésben.

En meg kicsit szégyenkeztem, mert
kihallgattam egy beszélgetést a vona-
ton.

(mn)